

med Regeringen. Jeg ser ikke, at der er mere at indvende derimod fra det ærede Medlems Side, end der fra vor Side vilde være at indvende imod, at det ærede Medlems Parti valgte sine egne Partifæller og ikke Folk af andre Anskuelse til at forfægte deres Opfattelse indenfor Kommissionen. At vælge denne Fremgangsmaade er uafviselig nødvendigt for at hævde Folketingets førende Stilling under disse Forhandlinger; det kan ikke nytte at gøre noget Forsøg paa under den kommende Forhandling om vort Militærvæsen at ville lægge Tyngdepunktet andetsteds end i det danske Folketing, det tror jeg, det ærede Medlem paa Forhaand kan opgive enhver Tanke om, og det vil ogsaa være udenfor alle sædvanlige Fremgangsmaader. Da Kommissionen af 1902 i sin Tid blev nedsat, var dette en Selvfølgelighed, der var, saa vidt jeg kan tænke mig, ikke et Menneske, der tænkte sig Muligheden af noget andet, i alt Fald blev Kommissionen nedsat paa den Maade, Naar vi har nedsat Lønningskommissionen, naar vi er i Færd med at nedsætte en Kommission til Forberedelse af Reformen i vort Undervisningsvæsen, nedsætter selvfølgelig Kommissionerne ud fra de Synspunkter, som har været bestemmende med Hensyn til disse Forslags Fremsættelse.

Det ærede Medlem var dernæst meget glad ved, at Kommissionen kunde komme til at foretage sig adskilligt andet end at forberede Fremtiden, det ærede Medlem syntes at have den Forestilling, at det interessante for denne Kommission kunde være, om jeg saa maa sige, at grave op i Fortidens Stridigheder (*Axel Møller*: I Øjeblikket?). I Øjeblikket vilde det interessante være at grave op i Fortidens Stridigheder. (*Axel Møller*: Nej!). Aa jo, det var det, det ærede Medlem kom ind paa. Det kan være, det er meget interessant, jeg skal for min Del være fuldt ud til Rede for Kommissionen og de ærede Medlemmer i denne, som maatte ønske at hengive sig til denne Virksomhed. Jeg haaber, vi vil kunne faa Tid dertil ved Siden af det forberedende Arbejde for Fremtiden. Naar derefter det ærede Medlem spurgte, om Kommissionen ikke derved kunde faa Lejlighed til at paavise, at der kunde være foretaget mere, saaledes at vort Militærvæsen kunde være kommet i en militært set endnu bedre udviklet Tilstand, end det har været i Krigstiden, kan jeg paa Forhaand svare, at hvis der havde været Samstemning med det ærede Medlems Parti med Hensyn til denne Sag i hele Rigsdagen, og hvis Regeringen havde været af samme

Opfattelse som det ærede Medlem og hans Partifæller, saa kunde der ganske sikkert have været foretaget betydeligt mere, saa kunde vi for lange Tider af Krigsperioden have haft mange flere indkaldte, end vi har haft, saaledes som det nu har formet sig. Alt det vil det ærede Medlem kunne faa meget rig Lejlighed til at faa Oplysning om under de kommende Kommissionsforhandlinger, der skal ikke blive sparet paa nogen Oplysning, hvor man maatte ønske at faa saadanne forelagt.

Det ærede Medlem spurgte saa, om jeg mente, at Danmark ogsaa kunde være kommet igennem, hvis den socialdemokratiske Ordning efter Forslaget af 1909 var blevet gennemført. Jeg vil herom sige to Ting, for det første, at den socialdemokratiske Ordning fra 1909 ogsaa forudsatte en vis Stykses Anvendelse til Opfyldelse af Neutralitetspligterne; det andet, jeg vil sige, er, at jeg var uenig med det socialdemokratiske Forslag, jeg sluttede mig ikke til det, men er gaaet direkte imod det, forsaavidt der har været Lejlighed dertil, samt at jeg selvfølgelig har gjort dette ud fra den Opfattelse, at det ikke var en tilfredsstillende Løsning.

Dernæst sagde det ærede Medlem, at Krigens Gang vel var blevet en anden, hvis Belgien var optraadt paa en anden Maade, hvis de belgiske Forhold var blevet ledet ud fra Synspunkter som dem, vi fra vor Side er Talsmænd for. Jeg skal ikke indlade mig paa en Diskussion om, hvorvidt Krigens Gang da var blevet en anden, jeg tror, det er ret vanskeligt at bedømme, om Krigens Udfald var blevet et andet. Det er dog maaske troligt, at meget større Kræfter til syvende og sidst har været afgørende for Krigens Udfald end Begivenhederne i Belgien ved Begyndelsen af Krigen, men det er vanskeligt for os at dømme om. Det er ogsaa vanskeligt at dømme om, hvorvidt Belgiens Indflydelse paa Krigsbegivenhedernes Gang har været virkende i den ene eller den anden Retning. Det skal jeg ikke paa nogen Maade indlade mig paa en Diskussion om. Jeg tror at kunne sige, at ethvert Forsøg paa at drage Slutninger derfra, med Hensyn til hvorledes Danmarks Forhold burde være ordnede, ikke har nogen Rod i Virkeligheden.

Dernæst sagde det ærede Medlem, at det, Striden havde staaet om i 1909, var Forstaaelsen af vore Neutralitetsforpligtelser, og han sagde i denne Forbindelse, at vi forvort Vedkommende havde ment, at disse Neutralitetsforpligtelser var af en helt anden Karakter, end man fra modsat